

Intrebări Frecvente

Care este definiția copilului?

Copilul este „persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii, conform art.4 din Legea nr. 272 din 21 iunie 2004 republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Cine are răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului?

Conform legii, părinții sunt primii responsabili pentru creșterea și îngrijirea copiilor lor. Dacă nu își pot îndeplini pe deplin această obligație, comunitatea trebuie să îi sprijine, în principal prin servicii. În situația în care nici comunitatea nu reușește să sprijine părinții, atunci intervin specialiștii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

Care este vârsta legală pentru o căsătorie între minori?

Conform noului Cod Civil, vârsta de căsătorie este de minim 18 ani și prin aceasta, copilul dobândește capacitate deplină de exercițiu. Prin excepție, copilul care a împlinit vârsta de 16 ani se poate căsători în temeiul unui aviz medical, cu încuviințarea părinților și cu autorizarea instanței de tutelă de la domiciliul copilului. În cazul în care unul dintre părinți refuză să încuviințeze căsătoria, instanța de tutelă hotărăște și asupra acestei divergențe, având în vedere interesul superior al copilului. Totodată, copiii care se căsătoresc sub 18 ani vor beneficia de consiliere.

Cum se declară numele de familie pentru copilul care provine din afara căsătoriei ?

Conform legii, numele de familie se dobândește prin filiație. În cazul în care copilul este recunoscut de tatăl biologic, acesta își trece numele pe certificatul de naștere al copilului. În cazul în care copilul nu este recunoscut de tatăl biologic, fie se trece numele mamei pe certificatul de naștere al copilului, fie al tatălui biologic în urma deciziei instanței judecătorești, procesul fiind inițiat de către mamă.

În situația identificării pe Youtube/alte locații online a unor videoclipuri cu conținut ilegal sau dăunător pentru copii, unde poate fi realizată raportarea acestora?

Raportarea conținutului dăunător pentru copii de pe internet se poate realiza utilizându-se următoarele contacte:

site: www.safernet.ro

e-mail: raportare@safernet.ro

telefon: 021/3103116

call-center: zilele lucrătoare, 8.00-22.00;

în afara zilelor lucrătoare: înregistrare vocală mesaj sau pe site și prin e-mail

Care este legislația prin care au fost organizate Serviciile de Evaluare Complexă din cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului?

Serviciile de evaluare complexă a copilului cu dizabilități au fost înființate în temeiul art. 20 alin 1, din HG 1205/2001 și exercită atribuții, conform HG 1437/2004 cu privire la:

- identificarea copiilor cu dizabilități, dificultăți de învățare și/sau adaptare socio – școlară care necesită încadrare într-un grad de handicap și orientare școlară/profesională,
- întocmirea rapoartelor de evaluare complexă,
- întocmirea și monitorizarea planurilor de recuperare a copilului cu dizabilități,
- întocmirea planurilor individualizate de protecție pentru copilul cu dizabilități,
- formularea și înaintarea propunerilor de încadrare a copilului într-o categorie de persoane cu handicap.

Cine întocmește și monitorizează planurile de recuperare pentru copiii cu handicap (grav)?

Planurile de recuperare pentru copiii cu handicap sunt întocmite și monitorizate de specialiștii serviciului de evaluare complexă pentru copii din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului. Planurile de recuperare sunt întocmite cu consultarea părinților și a copilului, în funcție de gradul său de maturitate. Monitorizarea planului de recuperare se face în baza unui contract încheiat cu părinții copilului, prin care se stabilesc responsabilitățile părților. Pentru copiii aflați în protecție specială, monitorizarea planurilor de recuperare revine managerilor de caz.

Care este cadrul legal aplicabil în cazul copilului/tânărului cu dizabilități mentale (inclusiv copilul cu tulburări de spectru autist)?

Cadrul legal actual aplicabil în cazul copilului/tânărului cu dizabilități mentale (inclusiv copilul cu tulburări din spectrul autist) este reprezentat de prevederile următoarelor acte normative:

- Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicata,
- Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap,
- Legea 487/2002 legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice
- Legea nr.151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate modificata si completata prin Legea Nr.200 din 27.06.2013,
- Legea 292/2011 a asistentei sociale,
- Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități

Care sunt actele normative care reglementează încadrarea copilului cu dizabilități în grad de handicap?

Încadrarea copilului cu dizabilități în grad de handicap este reglementată de următoarele acte normative: Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată

- Legea nr. 448/2006 privind protecția persoanelor cu handicap, republicată
- Hotărârea de Guvern nr. 1437/2004 privind organizarea și metodologia de funcționare a comisiei pentru protecția copilului
- Ordinul ministrului sănătății și secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 725/12702/2002 privind criteriile pe baza cărora se stabilește gradul de handicap pentru copii și se aplică măsurile de protecție specială a acestora modificat prin Ordinul ministrului sănătății și al ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr. 762/2260/2012
- Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție, ministrului educației, ministrului sănătății și președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap nr. 18/3.989/416/142/2003 privind aprobarea ghidului metodologic pentru evaluarea copilului cu dizabilități și încadrarea într-un grad de handicap

Care sunt evaluările necesare pentru încadrarea copilului cu dizabilități în grad de handicap?

Încadrarea copilului cu dizabilități în grad de handicap se bazează pe Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății adoptată de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2001. Începând cu anul 2012, s-au introdus în legislație noile recomandări ale Clasificării Internaționale a Funcționării, Dizabilității și Sănătății, versiunea pentru copii și tineri, adoptată de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2007. Modelul biopsihosocial promovat de CIF a fost transpus în legislația românească prin evaluarea complexă a copilului cu dizabilități, o abordare holistică și individuală a copilului, care se efectuează în două faze:

Evaluarea multidisciplinară: evaluarea socială, evaluarea medicală și, dacă este nevoie, evaluarea psihologică

Aplicarea criteriilor biopsihosociale în vederea propunerii unui grad de handicap.

Care sunt pașii ce trebuie parcurși de familie pentru eliberarea certificatului de încadrare în grad de handicap pentru copilul cu dizabilități?

Pe scurt, pașii ce trebuie parcurși de familie pentru eliberarea certificatului de încadrare în grad de handicap pentru copilul cu dizabilități sunt următorii:

- Efectuarea și eliberarea unei anchete sociale de către primăria de la domiciliul copilului.
- Efectuarea unui consult medical general și eliberarea fișei medicale sintetice de către medicul de familie.

- Trimiterea copilului la medicul de specialitate în funcție de problemele de sănătate identificate de către medicul de familie, în baza unui bilet de trimitere.
- Eliberarea certificatului medical tip A5 (formular tipizat) de către medicul de specialitate.
- Efectuarea unui consult psihologic, la recomandarea medicului de specialitate, și eliberarea fișei psihologice de către psiholog.
- Depunerea cererii de eliberare a certificatului de încadrare în grad de handicap la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului. Cererea este însoțită de următoarele documente: ancheta socială, fișa medicală sintetică, certificatul medical tip A5, fișa psihologică (dacă a fost necesară), copii ale actelor de identitate ale copilului și părinților/ reprezentantului legal.
- Întocmirea Raportului de evaluare complexă a copilului de către Serviciul de Evaluare Complexă pentru copii din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului. Raportul cuprinde în mod obligatoriu propunerea gradului de încadrare în grad de handicap (pe baza aplicării criteriilor biopsihosociale) și este însoțit de un plan de recuperare.
- Hotărârea de încadrare în grad de handicap de către Comisia pentru Protecția Copilului – organ de specialitate, fără personalitate juridică, al consiliului județean/ local al sectorului municipiului București, cu activitate decizională în materia protecției și promovării drepturilor copilului – și eliberarea certificatului de încadrare a copilului într-un grad de handicap de către comisie.
- În caz de nemulțumire față de gradul de handicap acordat, părinții/ reprezentantul legal pot ataca hotărârea comisiei la tribunalul de la domiciliul copilului.
- Reevaluarea anuală a condițiilor privind încadrarea copilului într-un grad de handicap are loc la cererea părintelui/ reprezentantului legal, formulată cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului de valabilitate a certificatului. Cererea de reevaluare poate fi formulată și înainte de expirarea acestui termen dacă s-au schimbat condițiile pentru care s-a eliberat certificatul de încadrare într-un grad de handicap.

Care sunt documentele necesare pentru încadrarea copilului cu dizabilități în grad de handicap?

Minimul de documente necesare pentru încadrarea copilului cu dizabilități în grad de handicap care se depun la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sunt:

- Cerere – completată de către părinte/ reprezentant legal al copilului;
- Certificat medical tip A5 – eliberat de către medicul de specialitate;
- Fișa medicală sintetică – eliberată de către medicul de familie;
- Fișa psihologică – eliberată de către psihologul recomandat de medicul de specialitate (dacă este necesar);

- Ancheta socială – eliberată de primăria de la domiciliul copilului;
- Copia certificatului de naștere al copilului/ copia actului de identitate;
- Copia actelor de identitate ale părinților/ reprezentantului legal.

De ce nu se acordă grad de handicap permanent copiilor, așa cum se întâmplă în cazul adulților?

Gradul permanent nu este prevăzut în legislația privind copiii cu dizabilități deoarece aceștia au potențial de dezvoltare față de adulți, a căror creștere este stagnată în mod fiziologic. Spre deosebire de adulți, indicatorii de capacitate și performanță ai copiilor sunt supuși modificării în dinamică atât în sensul reabilitării, cât și în sensul agravării prin complicații de ordin medical, psihologic sau social, de unde nevoia reevaluării periodice.

De ce copiii, având același diagnostic, nu au aceeași încadrare în grad de handicap?

Criteriile de încadrare în grad de handicap pentru copii nu sunt exclusiv medicale, ci sunt biopsihosociale, având la bază Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății, versiunea pentru copii și tineri, adoptată de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2007.

Drept urmare, copiii, având același diagnostic, pot avea încadrări diferite în grad de handicap, datorită consecințelor pe care boala o are asupra funcționării organismului, a condițiilor de mediu (fizic, social și de atitudine) și a factorilor personali.

De ce se schimbă încadrarea în grad de handicap la copii, dacă diagnosticul rămâne același?

Criteriile de încadrare în grad de handicap pentru copii nu sunt exclusiv medicale, ci sunt biopsihosociale, având la bază Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății, versiunea pentru copii și tineri, adoptată de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2007. Drept urmare, în cazul aceluiași copil, evoluția favorabilă/ defavorabilă a bolii și a condițiilor sociale poate conduce la schimbarea gradului de handicap. Totodată, acordarea gradului de handicap conduce la obținerea unor drepturi prevăzute de Legea nr. 448/2006, inclusiv asistentul personal de care beneficiază copiii încadrați în gradul grav, dar și la obligația părinților de a respecta măsurile și serviciile cuprinse și agreate de comun acord în planul de recuperare. Scopul final al drepturilor prevăzute de lege și implementarea planului de recuperare este recuperarea pe cât posibil a handicapului copilului, care se traduce în scăderea gradului după o anumită perioadă de timp.

Care sunt drepturile copiilor încadrați în grad de handicap grav?

Copiii cu handicap grav beneficiază de următoarele beneficii conform legii:

- alocație de stat în condițiile și în cuantumul prevăzut de lege, majorat cu 100%;
- buget personal complementar lunar, indiferent de venituri;
- indemnizație de însoțitor sau asistent personal;
- gratuitatea transportului interurban, la alegere, în limita costului unui bilet la tren accelerat clasa a II-a, cu autobuzele, în limita a 12 călătorii dus-întors pe an calendaristic;

- gratuitate transport urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul;
- gratuitate pentru asistența medicală, medicamente și tratament ambulator.
- Nu pot beneficia de alocație și buget personal complementar copiii cu handicap care se află în internate aferente unităților de învățământ special sau în protecție specială în servicii rezidențiale.

Care sunt drepturile copiilor încadrați în grad de handicap accentuat?

Copiii cu handicap accentuat beneficiază de următoarele beneficii conform legii:

- alocație de stat în condițiile și în cuantumul prevăzut de lege, majorat cu 100%;
- buget personal complementar lunar, indiferent de venituri;
- gratuitatea transportului interurban, la alegere, în limita costului unui bilet la tren accelerat clasa a II-a, cu autobuzele, în limita a 6 călătorii dus-întors pe an calendaristic;
- gratuitate transport urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul;
- gratuitate pentru asistența medicală, medicamente și tratament ambulator.
- Nu pot beneficia de alocație și buget personal complementar copiii cu handicap care se află în internate aferente unităților de învățământ special sau în protecție specială în servicii rezidențiale.

Care sunt drepturile copiilor încadrați în grad de handicap mediu?

Copiii cu handicap accentuat beneficiază de următoarele beneficii conform legii:

- alocație de stat în condițiile și în cuantumul prevăzut de lege, majorat cu 100%;
- buget personal complementar lunar, indiferent de venituri;
- gratuitate pentru asistența medicală, medicamente și tratament ambulator.
- Nu pot beneficia de alocație și buget personal complementar copiii cu handicap care se află în internate aferente unităților de învățământ special sau în protecție specială în servicii rezidențiale.

Care sunt facilitățile privind transportul de care beneficiază însoțitorii și asistenții personali ai copiilor cu handicap?

Însoțitorii și asistenții personali ai copiilor cu handicap beneficiază de următoarele facilități privind transportul conform legii:

Însoțitorii copiilor cu handicap grav, în prezența acestora, și asistenții personali ai acestora beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, în limita costului unui bilet la tren accelerat clasa a II-a, cu autobuzele, în limita a 12 călătorii dus-întors pe an

calendaristic și gratuitate transport urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul;

Însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, în prezența acestora, beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, în limita costului unui bilet la tren accelerat clasa a II-a, cu autobuzele, în limita a 6 călătorii dus-întors pe an calendaristic și gratuitate transport urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul.

Un părinte poate fi asistent personal și însoțitor în același timp?

Termenul de „însoțitor” al persoanei cu handicap este menționat de lege numai pentru acordarea facilităților privind transportul, în prezența copilului. În consecință, însoțitor poate fi atât asistentul personal al copilului cu handicap grav, cât și o altă persoană.

Care sunt principalele responsabilități ale Comisiei pentru protecția Copilului în domeniul încadrării copiilor în grad de handicap?

Responsabilitățile principale ale Comisiei pentru Protecția Copilului în domeniul încadrării copiilor în grad de handicap sunt următoarele:

Analiza raportului de evaluare complexă și a documentelor din dosarul copilului;

Audierea părinților/ reprezentantului legal;

Audierea copilului cu dizabilități numai la solicitarea expresă a comisiei;

În situația în care comisia nu este de acord cu propunerile serviciului de evaluare complexă, formularea unei noi propuneri privind gradul de handicap se face de către comisie prin supunere la vot și, dacă se aprobă, este obligatorie utilizarea aceluiași norme metodologice referitoare la aplicarea criteriilor biopsihosociale;

Eliberarea unei hotărâri privind încadrarea în grad de handicap având drept anexe: certificatul de încadrare în grad de handicap și planul de recuperare. Hotărârile comisiei se iau cu majoritatea voturilor membrilor;

Hotărârile comisiei se comunică în termen de 5 zile de la data ședinței.

Unde pot fi contestate hotărârile Comisiei pentru Protecția Copilului?

Conform legislației în vigoare, hotărârile Comisiei pentru Protecția Copilului „pot fi atacate la tribunalul de la domiciliul copilului.”

Unde se sesizează cazurile de copii abuzați/ neglijați/ exploatați/ copiii străzii?

Cazurile de copii abuzați/ neglijați/ exploatați/ copiii străzii se semnalează obligatoriu la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului. Datele de contact ale acestor instituții sunt disponibile pe site-ul www.copii.ro.

Ce trebuie făcut în situația în care părintelui cu care copilul nu locuiește în mod obișnuit nu i se permite menținerea relațiilor personale cu acesta?

Părintele, căruia îi este încălcat dreptul de a menține relații personale cu copilul său, se poate adresa Serviciului public de asistență socială (SPAS) de la domiciliul copilului pentru furnizarea de servicii de consiliere atât pentru copil, cât și pentru ambii părinți, în vederea restabilirii relațiilor personale cu copilul, precum și a conștientizării obligațiilor pe care părinții le au cu privire la copil și drepturile acestuia.

De asemenea, părintele interesat poate solicita SPAS monitorizarea relațiilor personale cu copilul pe o perioadă de până la 6 luni cu posibilitatea prelungirii acestei perioade cu încă cel mult 6 luni. Raportul de monitorizare elaborat de SPAS se înmânează fiecăruia dintre părinți și poate fi folosit ca probă în instanță.

De asemenea, apreciem că prin adoptarea unei atitudini conciliante de către toate părțile implicate în rezolvarea acestei situații, se poate ajunge la eliminarea tuturor stărilor conflictuale existente în prezent, înțelegând astfel, că toate acestea se răsfrâng în primul rând asupra copilului.

Unde trebuie să mă adresez în situația în care mama/tata copilului refuză să se mai implice în creșterea și educarea acestuia?

Având în vedere specificul situației, vă recomandăm să vă adresați reprezentanților Serviciului Public de Asistență Socială (SPAS) aflat în cadrul primăriei orașului/comunei din localitatea de domiciliu, care poate asigura servicii de consiliere de specialitate, în situația în care considerați că acestea sunt necesare.

Ce trebuie făcut în situația în care imaginea publică a unui copil este afectată?

În cazul în care considerați că imaginea publică a copilului sau dreptul acestuia la viață intimă, privată și familială sunt afectate vă puteți adresa atât organelor de poliție, cât și Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului de la domiciliul copilului.

Cui trebuie să se adreseze un părinte care constată că drepturile copilului său sunt încălcate de către un cadru didactic prin discriminare?

Conform legii, Inspectoratul Școlar Județean de la domiciliul copilului este abilitat să dispună verificarea oricăror încălcări ale drepturilor copilului și sancționarea profesorilor incriminați, în contextul respectării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului și a dreptului copilului de a primi o educație care să-i permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale. Totodată, vă puteți adresa Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Ce se înțelege prin abuz asupra copilului?

Prin abuz asupra copilului se înțelege orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care sunt periclitată viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului și se clasifică drept abuz fizic, emoțional, psihologic, sexual și economic.

Abuzul fizic constă în vătămarea corporală a copilului în cadrul interacțiunii, singulară sau repetată, cu o persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu acesta, fiind un rezultat al unor acte intenționate care produc suferință copilului în prezent

sau în viitor.

Abuzul emoțional constă în expunerea repetată a copilului la situații al căror impact emoțional depășește capacitatea sa de integrare psihologică. Abuzul emoțional vine din partea unui adult care se află în relație de încredere, răspundere sau putere cu copilul. În mod concret, aceste acte pot fi umiliri verbale și nonverbale, intimidări, amenințări, terorizări, restrângeri ale libertății de acțiune, denigrări, acuzații nedrepte, discriminări, ridiculizări și alte atitudini ostile sau de respingere față de copil. Copilul care este martor al violenței în familie suferă indirect un abuz emoțional și/sau psihologic.

Abuzul sexual reprezintă implicarea unui copil sau a unui adolescent minor dependent și imatur din punctul de vedere al dezvoltării psihosexuale în activități sexuale pe care nu este în măsură să le înțeleagă, care sunt nepotrivite pentru vârsta sa ori pentru dezvoltarea sa psihosexuală, activități sexuale pe care le suportă fiind constrâns prin violență sau seducție ori care transgresează tabuurile sociale legate de rolurile familiale; aceste activități includ, de regulă, contact fizic, cu sau fără penetrare sexuală.

În această categorie pot intra:

- molestarea sexuală, expunerea copilului la injurii sau limbaj cu conotație sexuală, precum și atingerea copilului în zonele erogene cu mâna sau prin sărut, indiferent de vârsta copilului;
- situațiile care duc la satisfacerea nevoilor sexuale ale unui adult sau ale unui alt copil care se află într-o poziție de responsabilitate, putere ori în relație de încredere cu copilul victimă;
- atragerea sau obligarea copilului la acțiuni obscene;
- expunerea copilului la materiale obscene sau furnizarea de astfel de materiale acestuia etc.;
- căsătoria timpurie sau logodna copiilor care implică relații sexuale (mai ales în comunitățile de romi);
- mutilarea genitală;
- hărțuirea sexuală

Ce se înțelege prin neglijarea copilului ?

Prin neglijarea copilului se înțelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilități, care pune în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului..

Neglijarea se poate prezenta sub mai multe forme:

- neglijarea alimentară – privarea de hrană, absența mai multor alimente esențiale pentru creștere, mese neregulate, alimente nepotrivite sau administrate necorespunzător vârstei copilului;
- neglijarea vestimentară – haine nepotrivite pentru anotimp, haine prea mici, haine murdare, lipsa hainelor;
- neglijarea igienei – lipsa igienei corporale, mirosuri respingătoare, paraziți;
- neglijarea medicală – absența îngrijirilor necesare, omiterea vaccinărilor și a vizitelor de control, neaplicarea tratamentelor prescrise de medic, neprezentarea la programe de recuperare;
- neglijarea educațională – substimulare, instabilitatea sistemului de pedepse și recompense, lipsa de urmărire a progreselor școlare;
- neglijarea emoțională – lipsa atenției, a contactelor fizice, a semnelor de afecțiune, a cuvintelor de apreciere.
- părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.

Ce se înțelege prin exploatarea copilului?

Prin exploatarea unei persoane se înțelege:

- executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii în mod forțat ori cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate;
- ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- obligarea la practicarea prostituției, cerșetoriei, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală;
- prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, cu încălcarea dispozițiilor legale;
- efectuarea unor alte asemenea activități prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Exploatarea sexuală a copiilor reprezintă o practică prin intermediul căreia o persoană, de regulă un adult, obține o gratificație sexuală, un câștig financiar sau o avansare, abuzând de/exploatând sexualitatea unui copil, încălcând drepturile acestuia la demnitate, egalitate, autonomie și bunăstare fizică și psihică; exemple: prostituția, turismul sexual, comerțul cu căsătorii (inclusiv prin poștă), pornografia, striptease-ul.

Exploatarea copilului prin muncă/ munca copilului/ muncile intolerabile pentru copii reprezintă în fapt infracțiuni prevăzute de lege:

- sclavia ca atare este o infracțiune care, în mod obișnuit, nu se mai întâlnește în România, însă există forme „moderne” de sclavie care trebuie avute în vedere, mai ales în cazul traficului transfrontalier pentru muncă sau exploatare sexuală;
- servitutea pentru datorii și munca de servitor, de exemplu, copiii dați/vânduți ca servitori la persoane străine de regulă pentru munci domestice în contul unor datorii ale părinților, copiii dați/vânduți la stână;

- munca forțată sau obligatorie;
- prostituția și pornografia infantile;
- situațiile de cerșetorie în care sunt implicați copiii, de regulă copiii străzii, dar și copiii care ajung să muncească în stradă și se întorc seara în familie;
- alte activități ilicite în care sunt implicați copiii se referă la infracțiuni mărunte, precum furtul;
- munca fără o formă contractuală reglementată de lege se referă la munca în sectorul formal după cum urmează: munca la negru a copiilor cu vârsta peste 15 ani (fără contract de muncă) sau a copiilor sub vârsta minimă de angajare (interzisă prin lege);
- situațiile privind producția și traficul de stupefiante sunt identificate în sectorul informal de către poliție.

Ce se înțelege prin violența prin internet?

Violența prin internet se produce prin intermediul calculatorului sau al telefonului mobil și cuprinde următoarele categorii:

- conținut ilegal și/sau ofensator (pornografie, pornografie infantilă, imagini erotice tip fotografii sau desene cu copii – de exemplu, fenomenul Lolita, desene animate erotice și/sau pornografice -, rasism și xenofobie, discriminare, intimidare);
- contacte on-line și în lumea reală (prin chat și e-mail, agresorul câștigă încrederea copilului, care furnizează informații ce pot duce la identificarea copilului și/sau a adresei unde locuiește, cu comiterea ulterioară de abuzuri și infracțiuni, prin întâlnirea față în față cu copilul sau nu);
- dependența de jocuri și internet (utilizarea excesivă a calculatorului și navigarea pe internet mai mult de 4 ore pe zi au efecte devastatoare asupra sănătății fizice, a performanțelor școlare, capacității de socializare a copilului și relațiilor cu părinții);
- comerț și publicitate (comerțul electronic fără supravegherea părinților poate conduce la utilizarea frauduloasă a datelor personale, de exemplu, utilizarea ilegală a cărților de credit, furtul de identitate).

Cine realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa ?

Serviciul Public de Asistență Socială organizat la nivelul municipiilor și orașelor îndeplinește în domeniul protecției copilului o serie de atribuții, stabilite prin lege, printre care și aceea de a realiza activitățile de prevenire a separării copilului de familie, identificarea și evaluarea situațiilor care impun acordarea de servicii și/sau prestații în astfel de cazuri.

Cum se pot realiza relațiile personale cu copilul ?

Conform legii , relațiile personale se pot realiza prin:

- întâlniri ale copilului cu părintele ori cu o altă persoană care are, potrivit prezentei legi, dreptul la relații personale cu copilul;
- vizitarea copilului la domiciliul acestuia;
- găzduirea copilului, pe perioadă determinată, de către părintele sau de către altă persoană la care copilul nu locuiește în mod obișnuit;
- corespondență ori altă formă de comunicare cu copilul;
- transmiterea de informații copilului cu privire la părintele ori la alte persoane care au, potrivit prezentei legi, dreptul de a menține relații personale cu copilul;
- transmiterea de către persoana la care locuiește copilul a unor informații referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, evaluări medicale sau școlare, către părintele sau către alte persoane care au dreptul de a menține relații personale cu copilul;
- întâlniri ale copilului cu părintele ori cu o altă persoană față de care copilul a dezvoltat legături de atașament într-un loc neutru în raport cu copilul, cu sau fără supravegherea modului în care relațiile personale sunt întreținute, în funcție de interesul superior al copilului.

Care este instituția competentă să intervină în cazul în care există neînțelegeri între părinți cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești?

În astfel de cazuri, instanța de judecată, după ascultarea ambilor părinți, hotărăște potrivit interesului superior al copilului.

Unde se pot accesa datele de contact ale Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului ?

Datele de contact ale tuturor Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sunt disponibile pe site-ul www.copii.ro, rubrica Activitate/Instituții la nivel local/Contact DGASPC.

Ce instituție acordă plata alocației de stat, indemnizația pentru creșterea copilului?

Instituția cu atribuții în domeniu este Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială. Datele de contact ale acestor instituții pot fi găsite pe site-ul www.prestatii sociale.ro.

Care este valoarea alocației de plasament, cine beneficiază și pentru ce este destinată?

Conform prevederilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare pentru fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela, în condițiile legii, se acordă o alocație lunară de plasament, raportată la indicatorul social de referință, în cuantum de 1,20 ISR.

Alocația prevăzută la alin. (1) se plătește persoanei, asistentului maternal, reprezentantului familiei, al organismului privat acreditat care a luat în plasament copilul sau tutorelui și este destinată asigurării drepturilor copiilor la hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucării, transport, materiale cultural-sportive, precum și sume de bani pentru nevoi personale.

Sunt martorul unui caz de cerșetorie. Ce pot să fac?

Sesizați acest caz la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului de la nivelul sectorului municipiului București/județului în care se petrece fapta.

Sunt victimă a violenței în familie, soțul îmi agresează fizic copiii?

Adresați-vă Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului de la domiciliul dumneavoastră. Specialiștii acestei instituții vă vor îndruma în vederea rezolvării situației cu care vă confrunțați.

Părinții minorului mama/tatăl sunt plecați la muncă în străinătate, iar minorul este neglijat de rudele cărora le-a fost încredințat?

Informați Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului/Serviciul Public de Asistență Socială de la domiciliul copilului și solicitați să se verifice condițiile în care trăiește minorul.

Vreau să plec la muncă în străinătate fără copil. Acesta rămâne în țară la o rudă. Ce am de făcut?

Conform legii, trebuie notificat serviciul de asistență socială de la domiciliul copilului cu minim 40 de zile înainte de plecare. Notificarea trebuie neapărat să cuprindă numele persoanei desemnate. Confirmarea persoanei se face de către instanța de tutelă.

Tatăl natural al copilului adoptat poate fi obligat la plata unei pensii de întreținere în favoarea copilului ?

În urma adopției, raporturile de rudenie încetează între adoptat și părinții firești, tatăl natural al copilului adoptat nemaiavând niciun drept și nicio obligație față de acesta, prin urmare, neputând fi obligat la plata unei pensii de întreținere.

Dacă un copil încadrat în grad de handicap, care frecventează în regim intern o școală specială mai beneficiază de buget personal complementar ?

Conform legii, bugetul personal complementar se acordă familiei sau reprezentantului legal al copilului cu handicap grav, accentuat sau mediu pe perioada în care îl are în îngrijire, supraveghere și întreținere. În situația copilului cu handicap ce frecventează în regim intern o școală specială se acordă doar în perioada vacanței.

Care sunt instituțiile de la nivel local cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie ?

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului are ca atribuții monitorizarea cazurilor de violență în familie din unitatea administrativ-teritorială în care funcționează, identifică situații de risc pentru părțile implicate în situații de violență în familie și îndrumă părțile către servicii de specialitate/mediere.

Cum se acordă alocația de stat pentru copiii cetățenilor români care lucrează în Malta sau alt stat membru UE?

Instituția competentă la nivel național pentru administrarea și gestionarea prestațiilor familiale este Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS), cu sediul în Șoseaua Panduri nr. 22, sector 5, București, **Tel** : 021-313.60.47, **Fax**: 021-313.60.98, **adresă e-mail**: anps@prestatiisociale.ro, **adresă site**: www.prestatiisociale.ro

Care este procedura de repatriere a copiilor români aflați neînsoțiți de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altor state?

Procedura repatrierii copiilor români aflați neînsoțiți de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altor state este inițiată, de obicei, urmare notificării transmise ANPDCA de către Ambasada/Consulatul României pe teritoriul statului în care au fost identificați, prin intermediul Ministerul Afacerilor Externe (MAE). Sunt însă și cazuri în care membrii familiei sesizează astfel de situații, direct instituției noastre ori prin intermediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) de domiciliu

După primirea acestei notificări, instituția noastră solicită DGASPC-ului de domiciliu al copilului și/sau al membrilor familiei identificați, efectuarea unei anchete sociale, precum și evaluarea disponibilității acestora de a se ocupa de creșterea și îngrijirea copilului după repatriere.

În situația în care niciun membru al familiei nu dorește ori nu are posibilitatea materială și financiară să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului după repatriere, DGASPC-ul de la domiciliul copilului transmite acordul în vederea repatrierii, urmând a se institui o măsură de protecție specială pentru acesta.

Documentația este transmisă la Ambasada/Consulatul României pe teritoriul statului în care au fost identificați, prin intermediul MAE, în vederea repatrierii minorului.

După transmiterea documentației mai sus menționate, misiunea diplomatică a României transmite la rândul său, autorităților străine abilitate, solicitarea de repatriere a copilului român aflat neînsoțit de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altor state, urmând ca în cel mai scurt timp posibil să se emită o decizie privind oportunitatea repatrierii acestuia ori nu.

De menționat este faptul că procedura repatrierii poate fi oricând întreruptă de către autoritățile străine, dacă se constată că unul dintre părinți ori alt reprezentant legal își are domiciliul sau reședința pe teritoriul statului respectiv, adoptându-se măsurile de protecție care reprezintă interesul superior al copilului.

Care sunt pașii ce trebuie parcurși de familie pentru repatrierea unui minor român aflat neînsoțit de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altui stat?

Pe scurt, pașii ce trebuie parcurși de familie pentru repatriere sunt următorii:

Transmiterea unei notificări la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) de domiciliu, la Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, ori, dacă se află pe teritoriul altui stat, la Ambasada/Consulatul României de pe

teritoriul statului respectiv.

Colaborarea cu DGASPC-ul de domiciliu în vederea furnizării tuturor informațiilor necesare întocmirii documentației pentru repatriere în conformitate cu legislația în vigoare.

Care sunt documentele necesare pentru repatrierea copilului român, aflat neînsoțit de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altui stat?

Minimul de documente necesare pentru repatrierea copilului român aflat neînsoțit de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altui stat sunt:

Ancheta socială efectuată de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) de domiciliu după modelul stabilit în Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție 107/2005;

Planul referitor la pregătirea reintegrării sociale a copilului care se află neînsoțit pe teritoriul altui stat și care urmează a fi repatriat, realizat de către DGASPC-ul de domiciliu după modelul stabilit în Ordinul 107/2005;

Declarații ale membrilor familiei privind repatrierea minorului și disponibilitatea de a se ocupa de creșterea și îngrijirea acestuia după repatriere;

De ce nu se repatriază toți copiii români aflați în situație de dificultate pe teritoriul altor state?

Conform legislației naționale și internaționale în domeniu, statul român poate solicita numai repatrierea minorilor români aflați neînsoțiți de părinți ori alt reprezentant legal pe teritoriul altui stat.

Pentru minorii români ai căror părinți ori reprezentanți legali își au domiciliul ori reședința pe teritoriul aceluiași stat ca și copiii, autoritățile străine pot adopta măsurile de protecție specială în conformitate cu propria legislație internă.

Pentru aceste din urmă situații, dacă sunt totuși anunțate autoritățile române, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție solicită Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului de domiciliu efectuarea unei anchete sociale pentru identificarea membrilor familiei extinse și evaluarea disponibilității acestora de a se ocupa de creșterea și îngrijirea copilului în eventualitatea unei repatrieri.

Cu toate acestea, în situația în care copilul locuiește în mod obișnuit pe teritoriul altui stat, solicitarea de repatriere formulată de autoritățile române nu are un caracter de obligativitate în raport cu autoritățile străine.

Legislația internațională și europeană permite acestora să instrumenteze un astfel de caz prin prisma legislației proprii, fiind astfel posibilă și luarea unei decizii de protejare a intereselor minorului în conformitate cu prevederile legale proprii aceluia stat.

Care sunt drepturile copiilor repatriați?

Pe lângă drepturile de care se bucură orice copil român în conformitate cu prevederile Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, copiii

repatriați sunt sprijiniți de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) și Serviciul Public de Asistență Socială în vederea reintegrării lor sociale, conform unui plan întocmit în acest sens înainte de repatrierea sa, iar situația sa este monitorizată de către DGASPC-ul de domiciliu timp de cel puțin 6 luni de la revenirea în țară.

Unde pot fi contestate de către părinți ori alt reprezentant legal hotărârile autorităților străine privind refuzul acceptării repatrierii copilului în România sau menținerea copilului pe teritoriul statului străin?

Contestarea hotărârilor autorităților străine competente privind repatrierea sau menținerea unui copil, cetățean român, pe teritoriul statului respectiv, se poate face numai în conformitate cu legislația proprie statului respectiv, putând fi utilizate căile de atac prevăzute de legislația statului pe al cărui teritoriu se află copilul.